

ጊዜው ያለፈበትና የከሸፈ የትግል ስልት

ከታጋይ ካሕሳይ ቃሉ 01-29-17

ከያዝነው ዓመት መጀመሪያ ጀምሮ በተከታታይ በአቶ እውነቱ ዘለቀ የተባሉ ፀሃፊ (የብአዴን ከፍተኛ አመራር እንደሆኑ እራሳቸው ያስተዋወቁ) በትግራይ ተወላጆችና መሪ ድርጅታቸው ህወሓት ላይ ያነጣጠሩ ፅሁፎች በተለያዩ ድረገጾች አውጥተዋል ብዙ ሰውም እንደሚያነባቸውና የተለያዩ ሃሳብ እንደሚያነሳ የታወቀ ነው። እንዳንዱ የተለመደ የትምክህት ሃይሎች የፈጠራ ወሬ ነው በማለት ችላ ብሎ የሚያልፈው፤ ሌላው ደግሞ ብአዴን እንደድርጅት ምን ነው ብሎ የሚጠላ ሌላው ደግሞ ድርስ ትግራዊ ደብዳቤ ብሎ በጭፍን የሚጠላ ሊኖር እንደሚችል የታወቀ ነው። እነዚህ አስተሳሰቦችና አመለካከቶች መልስ በመስጠትም የተገለፁ ናቸው።

የሆነው ሆነና አቶ እውነቱ ማብራሪያ እንዲሰጡበትና ማስረጃ እንዲያቀርቡበት የተጠየቁት ጉዳይ ገሽሽ በማለት አሁንም የተለያዩ ርዕስ በመስጠት እየገፉ ነው። እኔም እንዲቀጥሉበት እላለሁ መጨረሻ መግባባት የሚቻልበትን ሁኔታ ሊፈጠር ይችላል። ካልሆነም አንባቢው በራሱ መንገድ ትክክለኛ የቱ እንደሆነ ለመለየት ያስችላል የሚል እምነት ስላለኝና ህወሓትና የትግራይ ህዝብ የተደበቀና ያልተነገረ ሃዋያት የሌላቸው መሆኑ እንዲሁም ለዚህ ሀገር ያበረከቱት አስተዋፅኦ በኩራት የሚነገር እንጂ ራስ የሚያስደፋና የሚያሸማቅቅ ታሪክ በፍፁም ሊገኝ እንደማይችል አፊን ሞልቼ በድፍረት መናገር ስለምችል።

አሁንም ለዚህ ሀገር ሰላም፣ ልማትና ነፃነት ሲሉ እንደ ሌላው ብሄር ብሄረሰብና ህዝቦች የጎላ አስተዋፅኦ ያበረከቱ ጀግኖችና መሪዎች ያበረከቱ ህዝብ ነው። እንደውም በአጋጣሚ ሆኖ በዚህ አገር ያጋጠሙት ተግዳሮቶች የመጀመሪያ ገፊት ቀማሽ የሆነው ይህ ህዝብ ነው። ከጣልያን ወረራ፣ በፀረ-ደርግ ጦርነት እንዲሁም በአብራሃም የኤርትራ መንግስት የተቃጠለን ወረራ የመከታት ሁሉም የአገራችን ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች ከጫፍ እስከ ጫፍ የተሳተፉባቸው ቢሆኑም ጦርነቱ በዚህ አካባቢ የተደረገ በመሆኑ ህፃናትና እንስሳት ሳይቀር የተቸገሩበት ነው።

ለዚህም የትግራይ ህዝብና መሪ ድርጅቱ ለሁሉም የአገራችን ህዝቦች ለነበራቸው ተሳትፎ ታላቅ ክብርና ምስጋና አላቸው። ክብር የሚገባው አስተዋፅኦ እንዳደረጉ እንጂ ለራሳቸው እኛ ብቻ ነን የሰራነው ብለው መናገር ቀርቶ አስቦውት አያውቁም። እዚህ ላይ ግን ከዚህም ከዚያም በግለሰቦች (የአቶ እውነቱ የአማራን ወይም ብአዴን የማይወክሉ አይነት በሌላ አነጋገር የትምክህትና የጠባብ ሃይሎች ስለባ የሆኑ) ከትግራዊ የሉም ባይባልም እነዚህን መለየት ያቃተው ወይም ያልፈለገ ሰው በምንም መልኩም የዲሞክራሲያዊ ብሄርተኛ ሃይል ሊሆን አይችልም። አቶ እውነቱም ቢሆኑ በህወሓትና በትግራይ ህዝብ ያለው ቁርኝት በአግባቡ ያልለየ በግለሰቦችና በህዝብ መካከል ያለው ልዩነትም ለማየት ያልፈቀዱ (የትግራይ ተወላጆችና መሰሎቻቸው እያሉ የሚደፈጥጡ) በምንም መልኩም የዲሞክራሲያዊ ብሄርተኛ ባህሪ ሊኖራቸው አይችልም አላቸው ብሎ የሚመሰክር ቢኖር “የአይዳ ምስክር ድንቢጥ” ነው የሚሆነው።

በቅርቡ አቶ እውነቱ “ሀሳብ የሚያጥረው ሰው የግለሰቦችን ስም በማጠልሸት ጊዜውን ይገፋል” በሚል ርዕስ በዓይጋ ፎረም ለንባብ አቅርበዋል። በዚህ ፅሁፋቸውም በድረ-ገጽ ሃሳቦችን የገለፅን ሶስት ሰዎች ስም በመጥቀስና አንድ ላይ በመፈረጅ (ምናልባትም የትግራይ ተወላጆች ናቸው በሚል ይመስለኛል) ያላቸውን ተቃውሞና የተለመደው ወቅሳቸውን አቅርበዋል።

ስለ አቶ ታዛቢና አቶ ቀለሙ ያሉት ነገር እኔ ጠበቃ በመሆን መልስ ልሰጣቸው ሃሳቡ የለኝም ምክንያቱም ግለሰቦቹ ለምን እንደዛ እንዳሉ ራሳቸው መመለስ የሚያስችል አንደበት ያላቸው ስለሆኑ አቶ እውነቱ እንዳሉትም (ራሳቸው ተግባራዊ ባያደርጉትም የአቶ ገዱና አቶ ሲሳይን ጠበቃ ሆነው ስለሆነ መልስ እየሰጡ ያሉት) መመለስ አልፈልግም ግለሰቦቹ መልስ መስጠት ይችላሉ ብየም ስለማስብ።

በሌላ በኩል እኔ (ታጋይ ካሕሳይ ቃሉ) የፃፍኩትን የጠባቦች፣ የትምክህትና የዲሞክራሲያዊ ብሄርተኛ ሃይሎች ባህሪ በተመለከተ አቶ እውነቱ ስለተሰማሙበት ሳለመሰግንም አላልፍም። ምክንያቱም ለወደፊት ለምናደርጋቸው ክርክር መነሻ ስለሚሆን።

እስከአሁን በተመለከሰው ከአቶ እውነቱ የተማርኩት ነገር ቢኖር ልክ በቀደመው ፅሁፍ እንዳስቀመጥኩት የትምክህትና የጠባብ ሃይሎች ባህሪ አብዛኛው ያነሱትና እኔም በይበልጥ እንዲያብራሩትና በማስረጃ እንዲያስደግፉት በጠየቅኳቸው ጉዳዮች ላይ አድብስብሰው ወይም እኔን መልሰው በመጠየቅ ሊያልፏቸው ነው የሞክሩት። ይህ ደግሞ ጠንካራ አቋምና ማስረጃ ሳይኖራቸው

በተደጋጋሚ ስለተባለ ብቻ በሰሜት በትግራይ ህዝብና በመሪ ድርጅቱ ህወሓት ያወረዱት ናዳ መሆኑ ገብቶኛል። ይህ በእንዲህ እንዳለ እርሱም ለዓመታት በአቋም የያዙት እና እንደእርሱም የመሰሉ ሰዎች የሚሉት “የትግራይ የበላይነት” በሚል በመሬት ላይ ሳይሆን ስልጣን በተነጠቁት ፀረ-ህዝብ ሃይሎች ጭንቅላት ላይ ያለው የመንፈስ ቃል (Magic Word) ለመነጋገር መረጥኩ።

አቶ እውነቱ በአሁኑ ፅሁፋቸው እንዲያብራሩ የተጠየቁት ጉዳዮች በተለይ ህዝብን የሚያጥላሉ ውንጀላቸው ምንም ሳይሉ ማለፋቸው አሁንም ወሬና አሉባልታ እንጂ ምንም የእውነት ሽታ የሌላቸው መሆኑ ተረድቻለሁኝ። በተወሰነ መልኩ የነካኩዋቸውም ቢሆን ትንሽ ቀዳዳ ያገኙ ስለመሰላቸው የኢህአፓ ያለመጋበዝ በተመለከተ እኔን ተመልሰው አንተም እኮ ማስረጃ አላቀረብክም በማለት ብልጥ ለመሆን ሞክሩ ከዛ አልፈውም "በ1983 ዓ/ም እኔ (አቶ እውነቱ) ባለኝ መረጃ መሰረት አጠቃላይ ለተቃዋሚዎች የተሳተፉ ጥሪ ተላልፎ የነበረ መሆኑ ቢታወቅም ኢህአፓ እንደ ድርጅት ግን በኢህአደግ ዘንድ ፍላጎት አልነበረም" ይሉናል ከጅምሩ ስለፍላጎት ቢያወሩ እኔም አልቃወምም ምክንያቱ እንደፍላጎት ቢሆንም በወቅቱ ከኢህአደግ የተለየ አቋም የነበራቸው እነ ኢድዩ ኦነግ ኢህአደግ ይወዳቸው ነበር እንዳይሉኝ ስለሆነም ኢህአፓ ባይሳተፍና በቁም ቢሞት አይጠለም ግን ይህ ክፍላጎት አልፎ ኢህአደግ በተግባር ሊያውለው ስልጣንም ፍላጎቱም ስላልነበረው አላደረገውም ሁሉም የታጠቁም ይሁን ያልታጠቁ ፖለቲካ ድርጅቶች ቅድሚያ ተኩስ ማቆምና በአደባባይ ማወጃ እንደሚገባ ሁሉም ሲስማሙ ኢህአፓ አልተሰማም ተኩስ አቁሜ አለሁ አላለም። ተኩስ ያላቆመና የታጠቀ ሃይል ታደያ ለምን ተብሎ ነው ኮንፈረንስ የሚሳተፈው? ለነገሩ ራሱም መሳተፍ አለብኝ ብሎ አላቀረበም። ስለሆነም የኔ ማስረጃ ራስዎ ያሉት አጠቃላይ ለተቃዋሚዎች የተሳተፉ ጥሪ እንደተላለፈ አውቃለሁ ስላሉ ኢህአፓ በተለየ እንዴት መጋበዝ እንደረበት ባይገባኝም ማስረጃዬ እሱ ነው።

ሌላው ወደ ዋናው ጉዳዩ ልግባና ለመሆኑ አቶ እውነቱ በ1993 የትግራይ የበላይነት እንዳለ ተቀብላችኋል ብለዋል ይህ ለኔ በ1983 ኢህአፓ አልተጋበዘም ያሉት አይነት ተጨማሪ ውሸት በመሆኑና የነበረው ግምገማና አካሄድ በርካታ ሰው ስለሚያውቀው እንደ መከራከሪያ ማንሳት ገዜ ማጥፋት ነው። የበላይነት ማለት ምን ማለት እንደሆነ በተጨማሪም ባለንበት ዘመን በአገራችን የአንድ ብሄር የበላይነት ማስተናገድ እንዴት እንደማይቻል ለማሳየት እሞክራለሁ።

ይህን ስል ግን ትግራዊዎቹን የተፈጠርኩበት ማንነቴ ህወሓት/ኢህአደግ ያደኩበትና ከልጅነቴ ጀምሮ የታገልኩለትና ከልቤ የምደግፈው አላማዎች ያነገበ ድርጅት በመሆኑ የምኮራበትና ትክክል የሆነውን በማመንና በተግባርም የማየው እውነት ለመመስከር እንጂ እንደ አቶ እውነቱ ሁሉን የሚያውቅ በአመራርና በየትኛውም ተቋም ሆኖ እየተናገርኩ አለመሆኑን እንዲታወቅልኝ አፈልጋለሁ።

አቶ እውነቱ ቀና አስተሳሰብና ነገሮችን ከነባራዊ ሁኔታቸው ጋር አገናዝቦ ለሚያስብ ሰው ከእንደ እርሱም ያለ የብአደን ከፍተኛ አመራር የብአደንና የህወሓት አመጣጥና ታሪክ በሚገባ አውቃለሁ የሚል ሰው እንደዚህ አይነት መሰረት የሌለው አቋም ሲያዝ ገና አሁን ከእርሱም የሰማሁት ስላልሆነና ብዙ ሰዎች አንዳንዱ እንደ እርሱም አይነት አመራር ነን ከሚሉ ሰምተው እንደ እርሱም ደግሞ እያደር የሚመረቅዝ የኢህአፓ ቅሪትና የተበታተነ ሃሳብ ይዞ በአቅሙና በችሎታው ተማምኖ የሚይኖር ግን የተሻለ ቦታ ሲፈልግ ብሄርን እንደመሸሸጊያ ተጠቅሞ የሚያነሳው ሃሳብ መሆኑ ስለማውቅ ቢገርመኝ እንጂ አያስደነግጠኝም።

የሆነ ሆኖ የአንድ ብሄር የበላይነት ምን ማለት ነው? መገለጫውስ ምንድነው? እኔ እስከማውቀው ድረስ የአንድ ብሄር የበላይነት ማለት በስልጣንና በሀብት ክፍፍል የሚታይ የአንድን ብሄር (ህዝብ ባይሆንም ገዥ መደቦች) ሰዎች የብሄሩ ተወላጆች በመሆናቸው ብቻ የሚሾሙበትና የሚወደሱበት በአንፃሩ የሌላ ብሄር ተወላጆች ከተቀደሰው ብሄር ባለመሆናቸው የሚሸማቁቁበትና አድልዎ የሚፈጸምባቸው በሀብት ክፍፍል ሰፊው ህዝብ ተጠቃሚ ባይሆንም የብሄሩ ተወላጆች እንደፈለጉ የሚያደርጉበት በአጠቃላይ የበላይነት ያለው ብሄር ካልሆነ የሌላው ቋንቋ፣ ታሪክ፣ ባህልና አኗኗር የሚንቋሸሸበት ዘርፈ ብዙ የአድልዎ አካሄድ ያለው ማለት እንደሆነ ነው የሚገባኝ ከዚህ ውጭ የመወዳደሪያው ሜዳ ለሁሉም በመክፈት የተሻለ አቅምና ብቃት ያለው ከማንምና ከየትኛውም ብሄር ይምጣ ስልጣን እንዲይዝ ከተደረገ ከዚህ በላይ ፍትህ የት እንደሚገኝ አላውቅም። ስለሆነም ከሁለቱም መመዘኛ አንፃር በአገራችን ላይ ያለው ሁኔታ

1. ከስልጣን ክፍፍል አንፃር

በአገራችን እየሆነ ያለው በህገ-መንግስቱ በተቀመጠው መሰረት ማንኛውም ብሄር ብሄረሰብ በዚች አገር እኩል መብት አለው። ሁሉም ብሄር ብሄረሰብ በሹመኛ ሳይሆን በራሳቸው መርጠው የሚያስቀምጡት እንደሚያስተዳድራቸው ይታወቃል። ባህላቸው፣ ቋንቋቸውና ታሪካቸው የመጠቀም፣ የማሳደግና የማስፋፋት መብታቸው ተኩብሮ ማንም ባልቃ ሳይገባቸው እየተጠቀሙ ባሉበት ዘመን የአንድ ብሄር የበላይነት አለ ሲባል አስገራሚ ከመሆኑም በላይ በሹሎታቸውና በአቅማቸው ተወዳድረው ማግኘት ያልቻሉ በብሄራቸው ስም ለመደበቅ የሚፈልጉ አቅመ ደካሞች የሚያነሱ ሃሳብ ነው።

በነገራችን ላይ ይህ የብሄር እኩልነት የሚባል ሃሳብ ከሁሉም ቀድሞ (ኢህዴን ከመፈጠሩ በፊት) ያነሳውና የአለመምቹ ምሰሶ በማድረግ ትግል የጀመረው እኮ ህወሓት ነው። ይህም ከጅምሩ ዋናና መሰረታዊ መለያና መገለጫ ሲሆን ከኢህአፓና የትምክህት ሃይሎች መሰረታዊ ልዩነቱም ይህ ነጥብ ነው። የኢህዴን መሰራሻች መጀመሪያ ለመታገል ሲወሰኑና ከህወሓት ጋር በጋራ ለመታገል ሲያስቡ በብሄር እኩልነት ላይ የነበረው አቋምና አላማ ቀዳሚ መለኪያቸው እንደነበረ (እርሶም ምናልባት ኋላ የመጡ ይሆናል ወይም እያቁ ተኝተው ካልሆነ፤ ኋላ የመጣ አይን አወጣ እንዳይሆን እንጂ) እኮ ይታወቃል።

ስለሆነም ህወሓትም ሆነ ብአዴን (በወቅቱ ኢህዴን) አብረው እንዲታገሉና ስትራቴጂካዊ አጋርነታቸውን ለማረጋገጥና ይበልጥ ለማጠናከር አንድ ዲሞክራሲያዊ ግምባር እስከመፍጠር የደረሱት ሌሎች ተመሳሳይ አላማዎች መኖራቸው እንደተጠበቀ ሆኖ ዋናውና መሰረታዊ ነጥብ እኮ በዲሞክራሲያዊ ብሄረተኝነት የነበራቸው አቋምና አላማ አንድና ተመሳሳይ ስለነበረ ነው። አሁንም ቢሆን ኢህአዴግ እንደ ግንባር ለመቀጠል በዚህ ጉዳይ ያለው አቋም ምንም አይነት መሸራረፍ ከሌለ ብቻ ነው።

የአቶ እውነቱ የትግራይ የበላይነት የሚለው መንፈሳዊ እምነታቸው ለማስረዳት በፀጥታ ሃይሎች በተለይ በመከላከያ ከ95% በላይ ጀነራል መኮንን የትግራይ ተወላጅ ነው ይሉናል ይበል መዋሸት ካልቀረ አግዝፎ መዋሸት የዲሞክራሲያዊ ብሄረተኝነት ፀሮች ሁንኛ መገለጫ መሆኑ በግላጭ ያሳያል። እዚህ ላይ አቶ እውነቱ እርሶም በአካል የሌሉበትና የማይሰሩበት ክፍሎች በወሬ ሰምተው ለምን ማውራት እንደፈለጉ? ለምን የፀጥታ ሃይሉ ብቻ መርጠው በውጭ ጉዳይና በት/ት ሚኒስትርና ሌሎች አካባቢ ያለው ሰብዓር ማንሳት እንዳልፈለጉ? ራሳቸው ግልፅ ያደርጉት ይሆናል። በኔ እምነት ግን ሁለት ምክንያት አላቸው አንደኛውና ዋናው ጉዳያቸው ሁሉም የትምክህትና የጥበት ሃይሎች ወቅታዊ የተሳሳተ አቅጣጫ በአሁኑ ጊዜ ኢህአዴግ እንዳይወድቅ እያደረገ ያለው ጥንካሬ የፀጥታ ሃይሉ ስለሆነ በትጥቅ ባይቻልም በወሬ ማሸመድና በውስጡ አለመታማመን መፍጠር ከሚል የሚነሳ ነው። እንጂ አቶ እውነቱ ቅንነትና እውነት ቢኖሮዎት የበላይነት እንዳሉት በፀጥታ ሃይሉ ቢኖርና በሌላ አካባቢ የተስተካከለና የሌለ ከሆነ የስርአቱ መገለጫና ከስርአቱ በበለጠ ተጠቃሚ ትግራዊ ነው ሊያስብለው አይችልም ነበር። ቀና ሰው ሊያነሳው የነበረ ጉዳይ ይህ ጉዳይ ሌላ ችግር ሳይፈጥርና ወደ ሌላ መስሪያቤቶችም እንዳይከሰት ተሎ እናስተካክለው ነበር የሚለው።

ያም ሆኖ በመከላከያም ቢሆን ግን እርሶም እንዳሉት እንዳልሆነ በየጊዜው በተወካዮች ምክር ቤት ተነሰቶ እስከ አሁን ድረስ ሪፖርት እየቀረበበትና እየተገመገመ ከመሄዱም በተጨማሪ ማንኛውም ጀነራል ስሾም በግልፅ ስም እስከነአያቱ በሚድያ እየታወጁ እንጂ በሚሰጡ የተሸመ የለም። ስለሆነም እንዴት ብሎ ነው ትግራዊ ብቻ እየተሸመ ሌላው ዝም ብሎ የሚተኛ መቼም ይህ በየወቅቱ እንዲሳት የሚያወጡት ስምዝርዝር በእጅግ ይኖራል እንጂ ሌላ ማስረጃ ሊያቀርቡ እንደማይችሉ ልነግርዎት እፈልጋለሁ።

ባለፈው ፅሁፊ መከላከያ በአንድ ብሄር የበላይነት እናም እንዳሉት ከ95 በመቶ በላይ የትግራይ ተወላጅ ሁኖ እያለ ነው በአገራችን ከጫፍ እስከ ጫፍ ሁሉም ብሄር ብሄረሰብና ህዝቦች የኛ ሰራዊት እያሉ የሚቀበሉት እውነት በአንድ የብሄር የበላይነት ያለው እንዚህ አይነት ህዝባዊ ሰራዊት መገንባት ይቻላል ብለው ያምናሉ? ሰራዊቱ በራሱ የጀግንነቱ፤ የጥናካሬውና የህዝባዊነቱ ሚስጢር ምንድነው ይላሉ? አድልዎ ባለበት እሱ ሳይሆን ሌላው ለሚሾመው አማራው ኦሮሞውና ሌላው ብሄር ተወላጅ እንዴት ብሎ ነው እንደዚህ አይነት ህዝባዊ የሚሆነው? ብዩ ጠይቁዎት ነበር አልመለሱልኝም።

መጀመሪያ በ1987 ዓ/ም የኢህአዴግ ሰራዊት ተቀላቅሎ ሀገራዊ ሰራዊት እንዲፈጥር በሚወሰንበት ወቅት በታሪክ አጋጣሚ በትግሉ ሂደት ብዛትና የተሻለ ልምድ የነበረው የህወሓት (የትግራይ ተወላጅ በነአቶ እውነቱ አባባል) ነበር ይህን ሁኔታ ለማስተካከል ሌሎች ብሄር ብሄረሰቦች እንዲያካትት ከ50 ሺ በላይ የህወሓት ታጋይ እንዲቀነስ ተደረገ በዚህም ሳያበቃ የቀጠለውም በየደረጃው ያሉት ማዕርጎች እንዲመጣጡን የህወሓት አባል የነበረው ከአንድ እስከ ሁለትና ሶስት ደረጃ እየወረደ ማዕርግ ሲሰጠው የሌላው (የብአዴንም ጨምሮ) ከአንድ እስከ ሶስት ደረጃ ወደላይ ከፍ እየተደረገ ነው የተሰጠው። ይህ አካሄድ ለአገራችን ሰላምና

እድገት ይጠቅማል በመሆኑም መክፈል ያለበት መስዋእትነት ስለሆነ በወቅቱም ይሁን ዛሬ የምንቀበለው ውሳኔ ነው። ከዛ በኋላም ያለው አካሄድ ተመሳሳይ እንደሆነ ሰዎች የሚወዳደሩት ሙያው በሚያዘው ሳይሆን አማራ ከአማራ ኦሮሞ ከኦሮሞ ትግራይ ከትግራይ እንደሆነ ነው የምንሰማው ይህ አካሄድ ለሙያው የሚያዳክምና ብቁ ወታደር ወደ ፊት እንዳይመጣ ያደርገዋል የሚሉ ወገኖች ያሉ ቢሆንም ለፖለቲካው እስከጠቀመ ድረስ ክፋት የለውም ተብሎ እየቀጠለ ያለ ጉዳይ ይመስለኛል። ይህ የሆነበት ምክንያት ደግሞ ውትድርና በባህሪው ብዙ ውጣ ውረድና ልፋት የሚጠይቅ ሙያ በመሆኑ የመጣ እንጂ በሰዎች ፍላጎት የመጣ አይደለም።

እኛ እስከምናውቀው ድረስ አንድ የትግራይ ተወላጅ ጀነራል ለመሆን በኮሎኔልነት ማዕርግ ከአስር አመት በላይ መጠበቅ የግድ ሲለው ሌላው ግን ከሶስት እስከ አምስት አመት በቂ ነው።

እነ አቶ እውነቱ ከ1993 ጀምረው አንስተውት በዚህ መልኩ የተብራራላቸው ቢሆን አሁንም ያኔ ያወጡት ነጠላ ዜግ ላይ ናቸው። ይህ ነገር በህብረተሰባችን የሚነገረው አንድ አባባል አስታወሰኝ እሱም ሁለት ጓደኛዎች በአንድ ጥላ ስር ተቀምጠው ሲጫወቱ ፊት ለፊታቸው አንድ እንስሳ ያያሉ አንዱ ጅግራ ናት ሲል ሌላኛው ሜዳቋ ናት የሚል ክርክር አንስተው በመጨረሻ ድንጋይ በመወርወር ለማረጋገጥ ወስነው ድንጋይ ሲወረወሩ እንስሳዋ በረረች ታድያ ያ ሜዳቋ ናት ብሎ የተከራከረው አሁን ትብረር እንጂ ሜዳቋ ነበረች ይለዋል ስለሆነም የአቶ እውነቱ ክርክርም ከዚህ የተለየና ውሃ የሚቋጥር እንዳልሆነ መገንዘብ አያስቸግርም።

በሌላ በኩል ደግሞ በወቅቱ (በ1993) የትግራይ የበላይነት ህወሓቶች ስለተቀበላችሁ የተወሰኑ አመራሮች ወደ ትግራይ እንዲሄዱ አድርጋችኋል ይሉናል ምን አለበት ዝም ብለው በህልምም የሚያዩትና እንዲሆን የሚፈልጉት ብቻ ከሚነግሩን የሆነውንና መሬት ላይ ያለውን ቢነግሩን። አገር ቀርቶ አንድ ቤተሰብ እንኳ በውሸት ማቃናት አይቻልም እኮ። ለነገሩ ሌባ ለአመላኪ ይባል የለ። እነ ደ/ር ደብረፅዮንና የተወሰኑ የህወሓት አመራር ከፌደራል መስሪያ ቤቶች ወጥተው ወደ ክልል እንዲሄዱ የተደረገው ዋናውና ብቸኛ ምክንያት በወቅቱ በህወሓት አመራር በተፈጠረው መከፋፈል ምክንያት በክልሉ የተፈጠረው ክፍተት ለመሙላትና የህዝቡን ሰሜት ለማረጋገጥ እንጂ ሌላ ምንም ምክንያት አልነበረውም የታሰበው መረጋጋት ከተፈጠረና ክፍተቱም በሚገባ ከተሰተካክል በኋላ የሄዱት ሁሉም በሚባል ደረጃ ተመልሰዋል የቀጠሉም ይኖራሉ።

2. ከሁለት ክፍፍል አንጻር

አገራችን ኢትዮጵያ ከ1983/ም በፊት ሁሉም ህዝቦች አኗኗር ምን ይመስል እንደነበር ይታወቃል አገሪቷ ማመንጨት የቻለችውን ሀብት ገዢ መደቦች ይገኙበት የነበረ አከባቢ እንዲከማች በመደረጉ ሌላው (የአማራ ህዝብም ጭምር) የበዩ ተመልካች እንደነበር ለማንም በወቅቱ የነበረ ሰው የተሰወረ አይደለም። ከዛ በኋላ የተደረገው በህገ-መንግስቱ መሰረት ዋናው የልማትና የእድገት ባለቤት ራሱ ህዝቡ ሲሆን በፌደራል ደረጃም ያለፈውን የተዛባው ለማስተካከል የሚያስችልና በህዝቦች መካከል መተማመን እንዲፈጠር አገሪቱን ማመንጨት የቻለችን ሀብት በእኩል መስፈርት ቀጥታ ብሄር ብሄረሰቦች በወኪሎቻቸው አማካይነት እንዲደለደል እየተደረገ ነው።

በፌደራል መንግስት በየአመቱ የተደለደለውና ክልሎች በራሳቸው መንገድ ማመንጨት የቻሉት ሀብት አክለው ማንም ጣልቃ ሳይገባቸው ክልላቸው እንዲያለሙ እየተደረገ ነው። ይህ እንደተጠበቀ ሆኖ በፌደራል ደረጃ በሁሉም ክልሎች መሰራት ያለባቸው የመሰረተ-ልማትም በህዝብ ተወካዮች በየአመቱ እየተወሰነ በሁሉም በተመጣጠነ እየተሰራ ነው። ሃቁ ይህ ሁኖ ሳለ እነአቶ እውነቱ እንደምትሉት ትግራይ በተለየ ሁኔታ ተጠቅመዋል የምትሉት ካለና የተሰሩ ትምህርት ቤቶች፤ ሆስፒታሎች፤ ዩኒቨርሲቲዎች፤ መንገዶች እንዲሁም የለሙ ተራራዎች በመንግስት የተለየ ነገር ተደርገዋል ብላችሁ በተጨማሪ ብታሳዩን። እንግዲያውስ እኛ አናስተማሳለንም እንጂ በሽግግሩ ዘመን በመንግስት በጦርነት ለተጎዱ አከባቢዎች በልዩ ሁኔታ ይታያሉ የሚለው እኮ አልተተገበረም የትግራይ ህዝብና መሪ ድርጅቱ ህወሓት ያሉት ነገር ቢኖር የተለየ ነገር አንፈልግም አከባቢያችን በራሳችን እናለማለን ብቻ እንቅፋት አትሁንብን ነው ያሉት። ከዚህ በመነሳት (ልምዓት ዓዲ ብወዲ ዓዲ) የሚል መፈክር ታጥቀው በተለያዩ መንገዶች በርካታ ስራዎች ሰርተዋል የትምህርት ችግር ለመፍታት ቢያንስ በወረዳ ደረጃ ከአንድ በላይ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት፤ በየቀበሌው ቢያንስ አንድ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት፤ የትራንስፖርት ችግር ለመፍታት ሰላም ባስና የመሳሰሉት በርካታ የልማት

ሰራዎች በራሱ ወጪ ሰርተዋል ከ2000 ዓ/ም ወደዚህ እንኳን ከዳስ ወደ ክለስ በሚል መፈክር ከ700 በላይ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ከፌደራል መንግስት ሰባራ ሳንቲም ሳይጠብቅ ሰርተዋል፡፡ እና ይህ ነው የእነ አቶ እውነቱ አይኑ ደም እያሰነባ ያለው ይህ በአማራ ክልል እንዳይሰራ የከለከለ አለ እንዴ? ህወሓት ከጠባብ አስተሳሰቡ በመነሳጥ እንዳይሰራ አደረገው ሊሉን ነው? በሁሉም አካባቢ እንዳለው በትግራይ የመልካም አስተዳደር ችግር ማነቆ ሆነበት እንጂ በህዝቡ ጥረትና ፍላጎት ቢሆንም የትግራይ ከዚህ በላይ መልማት ትችል ነበር፡፡ ይህ ከሆነ ያስቀናዎት አቶ እውነቱ መፍትሄው እጃችሁ ላይ እያለ የሌለ ነገር የትግራይ የበላይነት ወሬ እየለቀማችሁ ከምትውሉ ክልላችሁ የማልማት ሃላፊነታችሁ ህዝባችሁን በማስተባበር ጠንክራችሁ ሰሩ፡፡ አለበለዚያ ተግባር ሲጠፋችሁ ወሬን እያሰካችሁ ጊዜአችሁን አትጨርሱ፡፡ ጊዜ እየሮጠ ነው ቆሞ አይጠብቃችሁም፤ የቆማችሁት የድሮ አይነት እናንተ የበላይ የምትሆኑበት ስርአት ይመጣል ብላችሁ ከሆነ አይሳካም፡፡ የእናቴ ቀሚስ አትበሉ፡፡ ለክልላችሁ ልማትም ሆነ ውድቀት ተወዳሽም ተጠያቂም ራሳችሁ ናችሁ አደናቃፊው ድንጋይ በህዝቦች የተባበረ ትግል ላይመለስ ተወግደዋል፡፡

ስለሆነም የትግራይ ህዝብና መሪ ድርጅቱ ህወሓት የሚገባቸውን እንኳ በይሉኝታ የማይጠይቁ እንጂ ትርፍ የማይፈልጉ መሆናቸው ከትጥቅ ትግሉ ወቅት ጀምረው በተግባር ያሳዩ ናቸው፡፡ ለዚህም ከጀምሩ አይደንም ሆነ ሌሎች ድርጅቶች ከምስረታቸው ጀምረው እንዳይራቡና እንዳይከፉ ካላቸው ያካፈሉና ያበረታቱ በጦርነት እንዳይሞቱ እኛ እንሙት ያሉና ሲሞቱም በአንድ መቃብር የተቀበሩ፤ሁሉም እንደሚያውቀው በ1983 የሎንደን የሰላም ድርድር ወቅት ደርግ ከህወሓት ውጪ ሌላ አላውቅም አልደራደርም ሲል ህወሓት በበኩሉ እንደኢህአዴግ ካልሆነ እንደህወሓት አልደራደርም ያለው እኮ የበላይነትን ለማስወገድ እንጂ ሌላ ትርጉም የለውም፡፡ የትጥቅ ትግሉ ከተጠናቀቀ በኋላም እስከ አሁን አቅምና ብቃት ያለን እኛ ነን እና ለኛ ይገባናል ያሉበት ሁኔታ የለም፡፡

በተረፈ አቶ እውነቱ ሌሎች የሌላ ህዝብ ሲብጠለጠል ምንም አላሉም ብለውኛል ትክክል ሌላ ግለሰብ እንደተሰማው ቢናገር አለማወቁ ነው እናም እሱን ለማረምና የማስተካከል የሁላችን ተግባር ነው፡፡ የእርስዎ ምላሽ ግን በሁለት መንገድ ፍፁም ከሌላ የተለየ ነው፡፡ አንደኛና ዋናው እርስዎ የኢህአዴግ ከፍተኛ አመራር ሁኔታ የህወሓትና የትግራይ ህዝብ ምንነት ስለሚያውቁና በብአዴን ውስጥ ምን እየተደረገ ነው የሚል ስሜት ስለጫረብኝ ሲሆን ሁለተኛ ደግሞ ሌሎች እንደመልአክ የሚያመልኩዋቸው ሰዎች ለመከላከል አልመው በመነሳትም ነው፡፡

ቸር እንሰንብት